

Mottagare

Barn- och utbildningsnämnden

Förfrågan om att hyra lokal i Kräklingbo skola**Förslag till beslut**

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att inte avstå del av Kräklingbo skolas lokaler till förmån för fristående förskola.

Sammanfattning

Prästbacken AB, fristående förskola i Kräklingbo står inför en avveckling. I samband med detta har en intressent inkommit med en förfrågan kring möjlighet att hyra lokaler i Kräklingbo skola.

Förvaltningen fick den 6 februari (BUN §22) i uppdrag att utreda de praktiska och ekonomiska förutsättningarna för att avdela del av Kräklingbo skola för förskoleverksamhet, samt utreda de långsiktiga konsekvenserna av att samlokalisera en fristående skola/förskola med en kommunal skola/förskola.

Utredningen visar att det inte är lämpligt att samlokalisera kommunal och fristående verksamhet utifrån flera perspektiv då fristående och kommunal verksamhet delvis svarar mot olika regelverk.

Region Gotland har kapacitet att enligt skollag tillgodose behovet av förskoleplats för berörda. Förvaltningen kan tillgodose behov av förskoleplats i närområdet. Ett annat alternativ är att öppna en kommunal förskola i Kräklingbo skola. Förvaltningen behöver i så fall utreda detta alternativ ytterligare utifrån ett bemannings- lokal- och kostnadsperspektiv.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har fått i uppdrag att utreda de praktiska och ekonomiska förutsättningarna för att avdela del av Kräklingbo skola för förskoleverksamhet, samt utreda de långsiktiga konsekvenserna av att samlokalisera en fristående skola/förskola med en kommunal skola/förskola.

Förvaltningen uppdras även att undersöka möjligheterna och kostnaderna för att öppna en kommunal förskola i lokalerna.

Nuläge Prästbackens förskola

Prästbackens förskola har i dagsläget 29 barn inskrivna. Möjlig kapacitet för 36 barn i befintlig lokal.

Bolaget som idag driver förskolan är Prästbackens Förskola AB. Prästbackens Förskola startades 1995, av nuvarande ägare och drevs i en mycket liten omfattning i flygelbyggnaden till Kräklingbo prästgård. År 2000 köptes prästgården av de två ägarna till bolaget.

Nuvarande ägare har för avsikt att sälja fastigheten och avsluta sin verksamhet 2023-12-31. Enligt Region Gotlands riktlinjer för fristående förskola med enskild huvudman 2.6 ska huvudman skriftligen och i god tid informera förvaltningen samt alla föräldrar med barn inskrivna i verksamheten inklusive de vårdnadshavare som ställt sina barn i kö till verksamheten att en förskola kommer att avvecklas. I riktlinjerna anges att huvudmannen ska anmäla till utbildnings- och arbetslivsförvaltningen senast sex månader innan de planerar att avsluta sin verksamhet. Därmed görs tolkningen att det även krävs att vårdnadshavare informeras minst sex månader innan avvecklingen för att de ska få möjlighet att söka och få plats i annan verksamhet.

Det är i dagsläget ännu inte fastställt till vilken verksamhet berörda familjer kommer anvisas.

Prövning av ny enskild huvudman

Två anställda medarbetare på Prästbackens förskola aviserade i januari 2023 att de var intresserade av att påbörja en ansökan om att starta upp en ny förskola i Kräklingbo. Vid tidpunkten för tjänsteskrivelsen finns ännu ingen ansökan att ta ställning till.

Handläggningstiden räknas från och med det att ansökan är komplett och strävan är att handläggningstiden ska vara högst fyra till sex månader. Ansökan behöver lämnas till förvaltningen i god tid innan verksamheten beräknas starta då prövningen är omfattande. Förutom en prövning av den pedagogiska verksamheten och de anställda, görs även en ägar- och ledningsprövning som innebär en prövning om ägare och styrelse har den insikt och lämplighet som krävs för att bli enskild huvudman.

Ägar- och ledningskretsen ska i prövningen kunna visa att de, genom samlad erfarenhet och utbildning, har förvärvat insikt avseende kunskap om innehållet i de lagstiftningar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller för den aktuella skolformen. De ska även påvisa kunskap om arbetsrättsliga och arbetsmiljörättsliga regler. Vidare krävs att de visar att de har kunskap om de ekonomiska regelverk som styr associationsformen, till exempel reglerna i årsredovisningslagen och aktiebolagslagen. Kravet på insikt anses även innebära att budget och barnprognoser ska visa att verksamheten i praktiken har förutsättningar att följa föreskrifterna.

De två nya intressenterna har inte möjlighet att förvärva fastigheten där Prästbackens förskola inryms idag och har ställt en fråga till utbildnings- och arbetslivsförvaltningen om det skulle vara möjligt att hyra in sig i skolans lokaler. Den delen av Kräklingbo skola som förskolan önskar hyra är den huskropp som vetter mot öst, där grundskolan idag bedriver fritidsverksamhet.

Kräklingbo skolas lokal

Förvaltningen har besvarat frågor angående skolans lokaler, möjlighet till avdelning/avgränsning på skolgården till en förskola, rutiner kring felanmälan, kostnadsfördelning, med mera. Frågor som har rört kostnader för lokaler och verksamhetsanpassningar samt brandavskiljningsmöjligheter har skickats vidare till Teknikförvaltningen, (TKF).

Enligt uträkning från TKF blir hyreslättnad för UAF cirka 474 480 kronor per år ifall ytan skulle hyras ut till fristående skola.

Det är i dagsläget svårt att förutse de kommande lokalbehoven för den kommunala verksamheten. Förvaltningen måste ta hänsyn till lokalbehoven inom den kommunala verksamheten på både kort och lång sikt vilket talar emot att hyra ut lokal till fristående verksamhet.

Samlokalisering av kommunal och fristående skolverksamhet

Påverkan på befintlig verksamhet om en fristående aktör flyttar in i samma lokaler/byggnad som en kommunal verksamhet är svårt att besvara, då det inte finns något likvärdigt att jämföra med nationellt.

SKR (Sveriges kommuner och regioner) har, på förvaltningens fråga i ärendet, uttalat sig avseende svårigheter som kan uppstå vid samlokalisering av kommunal och fristående förskole- och skolverksamhet.

Svaret från SKR¹ lyder:

”Precis de betänkligheter som du har, har jag. Svårt med gränserna om ni befinner er i samma byggnad och på samma skolgård. Det går bra när allt är frid och fröjd, men det torde bli svårt att reda ut ansvaret om en olycka inträffar, om en elev skadar sig till exempel. Det skulle också kunna vara förvirrande för både elever och vårdnadshavare att de inte kan vända sig till kommunen eller kommunens skola med frågor runt skolverksamheten när de egentligen ska vända sig till friskolan själv.”

Det är olika regelverk som styr kommunal och fristående förskola. Verksamheterna kan komma att ställas inför att vårdnadshavare vill begära ut offentliga handlingar. Kommunal huvudman ska lämna ut detta skyndsamt, medan en fristående verksamhet själva avgör om och när handlingar skall lämnas ut.

Det är inte heller möjligt att nyttja samordning av personal i kommunal och fristående verksamhet utifrån att det är olika huvudmän och därmed olika ansvarsområden både gällande barn och elever samt personalansvar. Det är ej heller möjligt att samverka kring måltider mellan kommunal och fristående verksamhet.

¹ Svaret från Sveriges kommuner och regioner kommer från Ann Sofi Agnevik, Avdelning för juridik

Förutsättningar att starta kommunal förskola i Kräklingbo

Hemkommunen ansvarar enligt skollagen 8 kap 12 § för att alla barn i kommunen erbjuds förskola. Detta kan ske genom olika lösningar.

1. Förskoleplats kan ges i befintliga förskolor i närområdet.
2. Förskolan Gotland skulle kunna inrätta en ny förskola i Kräklingbo skola. Två kommunala verksamheter i samma lokaler skapar inte problem med gränsdragning kring till exempel ansvarsfrågan.

Om alternativ 2 skulle bli aktuellt så finns det samordningsvinster eftersom det då tillförs en kommunal verksamhet i samma lokaler som befintlig grundskola.

- Samordning vid öppning och stängning mellan förskola, förskoleklass och fritidshem.
- Samordning vid lov genom att verksamheterna då kan slås ihop.
- Samordning av mattransport till de båda enheterna.
- Genom arbetssätt där förskola, förskoleklass och fritidshem arbetar tillsammans med barnen kan innebära fördelar avseende övergång mellan förskola och grundskola.

Gällande alternativ 2 så behöver det göras anpassningar av lokaler och utemiljö som behöver tas med i tidsberäkningen för att kunna genomföras.

Förvaltningen behöver göra kostnadsberäkningar avseende anpassningar – detta görs i så fall i samråd med Teknikförvaltningen. Utöver detta tillkommer kostnader för bemanning av en ny enhet som är avhängigt hur många barn som skulle välja en kommunal förskola i Kräklingbo samt en förändrad ledningsstruktur.

Bedömning

Förvaltningen finner att;

- det inte är lämpligt att kommunal verksamhet delar lokal med fristående verksamhet då det kan innebära svårigheter avseende gränsdragningar.
- det i dagsläget är svårt att förutse de kommande lokalbehoven för den kommunala verksamheten. Förvaltningen måste ta hänsyn till lokalbehoven inom den kommunala verksamheten på både kort och lång sikt vilket talar emot att hyra ut lokal till fristående verksamhet.
- Region Gotland har kapacitet att enligt skollag tillgodose behovet av förskoleplats för berörda.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-25
Riktlinjer Fristående förskola med enskild huvudman

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Hanna Sällström Jonasson
tf Utbildningsdirektör